

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Kunskapsbrist (DD)

Klass: Gastropoda (snäckor), **Ordning:** Littorinimorpha, **Familj:** Velutinidae (sammetsnäckor), **Släkte:** *Velutina*, **Art:** *Velutina plicatilis* - mindre sammetsnäcka (O.F.Müller, 1776) **Synonymer:** *Velutina flexilis* (Montagu, 1808)

Kännetecken

En tunnskalig och rundad snäcka med en stor skalmykning som är långsträckt oval. Skalet blir upp till 15 mm högt och 12 mm brett, samt utgörs till största delen av den sista skalvindlingen. Skalet är rent vitt eller med en ljusrosa ton, men det täcks av ett gulaktigt yttre skalskinn (periostracum) som skyler skalets färg och finare konturer. Skalskinnet är relativt tjockt jämfört med andra snäckor och det är dessutom tätt besatt med mycket små korta utskott vilket ger hela skalet ett finludet, sammetsliknande utseende. Då själva skalet är så tunt blir den ovala skalöppningen ofta deformerad på torkade exemplar. Snäckans mjukdelar är vitaktiga till gulaktiga, eller orange. Fotsulan är åttakantig, med en brett avhuggen främre kant. Huvudet är trubbigt och utskjutande mundelar saknas. De två huvudtentaklerna sitter på en tvärgående list på huvudet. Tentaklerna är relativt långa, men kan dras in nästan helt. Vid basen av var tentakel sitter ett öga.

Förväxlingsrisk råder med den andra arten av sammetsnäcka i svenska vatten, den betydligt allmännare Större sammetsnäcka, *Velutina velutina* som blir upp till 2 cm hög och bred. Den har till skillnad från Mindre sammetsnäcka en nästan cirkelrund skalmykning.

Utbredning och status

Arten är spridd i de nordligaste delarna av både Atlanten och Stilla Havet. I Stilla havet är arten rapporterad från Alaska, British Columbia och nordvästra staten Washington. I nordatlanten finns arten vid den östra sidan från Barents Hav ned till Iberiska halvön. På den västra sidan av Atlanten finns den ned från Devis Strait till Newfoundland och Nova Scotia. I våra vatten är arten känd från hela västkusten ned till norra Öresund. Arten verkar alltid ha varit sällsynt i våra hav, men under 1960- och 70-talen hittades ändå så gott som årligen något eller några exemplar. Under 2000-talet har så vitt är känt endast ett fynd gjorts, det var under Utsjöbanksinventeringen II, i augusti 2009, då ett exemplar påträffades vid grundet Makrillbåden utanför Stigfjordens mynning, mellan Tjörn och Orust.

Ekologi

Arten lever på hårbotten från ca 10 meter ner till ca 375 meters djup. I våra hav ligger den övre gränsen sannolikt aningen djupare. Arten är vanligen associerad med kolonilevande sjöpongar, som utgör dess föda, men kan även påträffas med hydroider. Arten är simultan hermafrodit vilket innebär att den samtidigt har hanliga och honliga könsorgan. Den har troligen ett pelagiskt larvstadium, men föga övrigt är känt om artens ekologi.

Hot

Det är möjligt att den omfattande sedimentationen av hårbotten till följd av övergödning har haft en negativ inverkan på arten.

Åtgärder

Det är svårt att föreslå specifika åtgärder eftersom kunskapen om artens utbredning och status är bristfällig.

Övrigt

Etymologi, *Velutina*, Lat. ”den sammetslena”, vilket syftar till det finludna skalskinnet. *Plicatilis*, Lat. ”försedd med små veck”. Artnamnet beror troligen på att danske O.F. Müller baserade sin artbeskrivning på ett torkat skal som blivit veckat vid öppningen.

Litteratur

Hayward, P.J., Wigham, G.D. & N. Yonow, 1990. Mollusca I: Polyplacophora, Scaphopoda, and Gastropoda. In: The Marine Fauna of the British Isles and North-West Europe. Eds. P.J. Hayward & J.S. Ryland. Clarendon Press, Oxford: 628-730.

Hansson, H. G. 2011. Marina sydiskandinaviska ”evertibrater”. Webb-upplaga.
http://loven.gu.se/digitalAssets/1480/1480031_hansson-2011.pdf

Marine species identification portal. <http://species-identification.org>.

World register of marine species. 2015. www.marinespecies.org.

Författare

Kennet Lundin 2009.Reviderad Kennet Lundin 2015. © ArtDatabanken, SLU 2015.